

QVÆSTIO MEDICA

QVODLIBETARIIS DISPUTATIONIBVS

MANE DISCVTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORVM

die Iovis 17. Decembris,

M. MICHAELE MARÉS,
DOCTORE MEDICO, PRÆSIDE.*An mulieri utero gerenti emixegoris?*

I.

ALIMENTVM, ejusque diversitas, ut vitæ, sic & necis causa videri solet. Hæc perennem excrementi proveniunt, illud humidi deperditi instaurationem docet & monstrat; Ambo sortis nostræ conditionem, quæ caducis sustentatur, ut ætas ad plures protrahi possit. Verum, quid demissum magis aut humile illi contingere potest, qui natus est Imago Divinitatis, quam brutorum instar cogi ad pascua? quid deterius quam per id vitæ suæ fundamenta evertere, per quod vitam ipsam tueri & stabilire quis existimat? Alimenta caloris nativi paupertatem, illorum diversitas, *deventerian* ostendit indelebilem; excrementorum enim congeries & diuturnior mora, mortis necessitatem nullis vitandam artibus; multò fortunatiùs ageretur, cum partibus omnibus & singulis, si sufficienti pabulo recreatæ, non plus attraherent, quam usus & indigentia postularet, unico, non multiplici saginarentur alimento. Obruitur illarum virtus & actio fomitis multitudinē, copiæ rei noxiæ extinguitur nativus calor; quem licet alimentis refocillare contenderes, fit labor inutilis; quòd major superflui quantitas quotidie congeritur, quam natura & ars evincere possit. Ad illorum dissipationem non satis esse possunt patentes cutis meatus, vel pororum insensibilis dilatio; illis excipiendis, nec ductus, nec emunctoria, maximè cum inimica hæc supellex latentes undique cuniculos agat, clam & furtim ob-

repiť, grassatur, intus & foris laefcit, nec ulla pars assignari potest, quæ ab ejus tyrannide stet salva & incolumis. Hostem hunc habemus domesticum δυσχεταμυχτον indomitum, omnium penè morborum intus latentium fomitem & causam; cujus vim atque impetum si Ars nostra nec vincit nec superat; saltem aliquâ in re deprimat necesse est; quod ætas diuturnior & minùs laefcissa, beatorio ævo frui possit. Quod ut præster,

I I.

E ΠΙΚΡΑΣΙΣ una occurrit, medendi ratio facilis & expectata, quæ paulatim & pro modulo virium quod superfluum est discutit, addit utile & proficuum, spectata est diversis in affectibus humorum contemperatio. Sulcit illa organis tonum & laudabilem constitutionem remedium op. Suis Allojoricis crassos humores attenuat, tenaces fundit, qualitate exuperantes ad temperiem reducit nativam. Illa est ἡ ἐπιμελεσις remedium virtus, quæ instrumentis deperditum robur & statum restituit, facultates tuetur, functiones servat, unicuique parti crasim & ἐπεργίαν. Quàm grata haberi debet hæc medendi vis; quàm fortunata Apollinis manus, quæ vitæ nostræ fundamenta sustinet, arcet putredinem, obstructions tollit, meatus referat, alimenti reliquias corrigit, emendat; Nec desinit niti, & quaterere se, donec sarcinam omnem evicerit; Absque illa quot & quàm graves affectus parerent primæ coctionis excrementa; quot colici dolores, quot cruciatus? Lien flatibus distentus, intumesceret, jecur scirrho tentaretur, mesarrei glandulæ multâ illuvie scarerent, tota naturalis œconomia laderetur; Imò & ab ipsâ bile deteriora multò, nisi ἐπιμελεσις opitularetur, quæ ignem hunc persicum reprimat, febris intermittens & continuæ fomitem; frustra pleuritidi aut inflammationibus per ἐπαφάσεις mederi contenderes, nisi causæ antecedenti aut conjunctæ ἡ βεγχι purgatione prodesse velis. Absque illâ diversis Symptomatis pressa, gerneret animalis facultas, quæ superfluo pituitæ provenitu stuporem, paralysem ἀναισθησίαν experiret frequentem. Iterata aliquoties blanda purgatio, ἐπιμελεσις propriè appellata, facultati expultrici suam vim & agendi potentiam suggerit, quæ superflua discutiat ad organorum integritatem: Vique adeo verum est, omnibus & singulis utilem esse ἐπιμελεσίαν.

I I I.

M V L I E R, perfectum ab homine Creatoris opus, ipsâ ἐπιμελεσίᾳ tantò magis indiget, quantò frigidior & humidior multis affectibus obnoxia. Communia habet cum viro mor-

borum genera, pecularia experitur suo sexui annexa: Num à nativâ constitutione, num ut peccati poenam lueret, alterius est doctrinæ disceptatio. Constat imbecilliora nascisci vitæ suæ fundamenta: Tardius illa conformatur, tardius movetur, quandiu uteri latebris delitescit, prægnans onus suum grave & ponderosum experitur, *δύχρους* rei noxiæ desiderio flagrat, partusque molestias agnoscit longiores: Foras egressa, pluribus quàm Mas excrementis circumfluit, insignis corporis sui mollities, actionum tarditas, imbecillitas, timor. Citiùs quidem adaugetur & crescit, citiùs etiam consenscit & extinguitur, arborum instar quæ in paludibus inferi solent. Aetate provecta, dum natus ejus calor suam ecclampsim est assecutus, sanguinem superfluum, & corporis universi colluviem simul excernere contendit: & quidem ut illorum evacuatio statâ periodo recurrens, multis beat commodis, sic retentio ruit in perniciem, unde icterus, *χοληρία*, spirandi difficultas, *πάλμους*, quibus sublevandis una occurrit *ἐπιπλεξίς*, quæ ad apertis meatibus & viis, totum corpus *ὑποπνέει* reddit; rebus superfluis & noxiis aditum præbet, ut copiosior secretio adoriatur, humori plerumque dominanti concolor, quæ purgationis necessitatem ostendit: *ἡ γὰρ τοιαύτη ἀχρὸς τῆς χοληρίας εἶναι.*

I V.

PARENTIS utriusque nexus & copula, seminis emissi fecunditas, arctaque illius intra uterum conservatio, prægnantem facit: Ad cujus complementum plurimum confert celebrata ante & post consummationem *ἐπιπλεξίς*, quæ partium principum non minùs quàm uteri constitutionem servat. Crescit ex humorum puritate fertilitas, ut ex illorum corruptelâ, & Matricis pravâ diathesi monstra, adulteri conceptus aut nulli; vel si qui, minimâ de causâ contingunt abortus; *ἢ γυναικαὶ κωσται βούλη, αὐτῷ, ἢ τὰς μήτρας ἀσθενὴν χρεῖ.* In his quidem duobus, fœtus & fœtæ, incolumitas conquiescit. Quòd si aberrrent aut in vitio sînt, mulierem utero gerentem, minùs prosperâ valetudine frui, plures existimant; melior quippe sanguinis sui portio ad operis incoati *πελέωσιν* occurrit; deterior stabulatur: hinc frequens nausea, vomitus, sincopè, torpor, atque segnities, quæ & phleboto- miam postulant frequentiore, & *ἐπιπλεξίς* interpolatam, quam ante quartum mensem, & post septimum usus & auctoritas celebrari vetat. Verùm quid detrimenti occurreret, si ante, vel post præscripta hæc tempora, quoties materia turget, morbi magnitudo adest, & vires ferre possunt. Si omnia astantium votis succedant, nihil movendum; sed spectatâ maturitate, fructuum instar

qui ab arboribus decidunt, foetum carpere licebit; Sin minus, parturientis onus, & longa multorum mensium fastidia, nostra *ἐπιμελεια* sublevabit, ut parte ponderis sui imminuatâ, stet vegetior adversus partus futuri molestias. Quot autem & quales illæ sint, sola novit quæ peperit mater. Has inter

V.

STIPENDIVM peccati dolor parturientis, cujus vehementia Mari adeo annexa esse censetur, ut minus tutum esse partum sine dolore plures existiment. Quid enim est partus, nisi maturi foetus exclusio, qui cum parentis utriusque, foetæ præsertim, pars altera existat, non sine vi, & labore avelli potest & debet. Fit in illo solutio continui insensilis & manifesta; ligamenta, tendines, & nervi distenduntur; ossa sacri, pubis, & ilium dilatare volunt; membranæ lacerantur; venæ atque arteriæ sanguinem fundunt & liquant; corporis universi compages tota convellitur; seipsam mater destruit, ut partem unam à se incolumentem servet. Quemadmodum non minor est virtus parta tueri, quam arcere hostilia; sic laudanda venit Medici solertia, qui in hoc arduo & ancipiti certamine, utriusque dimicantis conatus obsecundet. Atque ut tria sunt quæ partum accelerant & movent, Aëris amplioris necessitas ad refrigerium, alimenti inopia, angustia loci; sic etiam per nostram *ἐπιμελεια*, quæ tria præsidiorum genera complectitur, contendat peritus artifex; Chyrurgiâ, per venarum cubiti, non malleoli nisi coactus apertionem. Peccaret enim is graviter in amborum commoda, si instante partu *ὑπερμελίων* hoc præsidium omitteret, Diætâ victu attenuante, sed euchymo qui vires reficiat, Pharmaciâ, diversis potionibus, julapiis clysmatis, imò & blandâ purgatione per vices iteratâ, quæ *ἐπιμελεια* est. Etiam dum uterque de viarum apertione & exitu contendit & certat, *ῥοπήν* illa *τῆς φύσεως* emulabitur, dum sarcinam circa cava hepatis stabulantem eliciet. Hac arte, prægnans, collectis viribus & copiis, puer & calcitratis pedibus ad diaphragma conversis, quâ, data porta, vitæ ingressum securius sustinebit.

Ergo mulieri utero gerenti ἐπιμελεια.

DOMINI DOCTORES DISPVTATVRI.

M. Raphaël Martin.
M. Ludovicus Gallau.
M. Franciscus Gouel.

M. Petrus Cressé.
M. Petrus le Larze.
M. Anton. Ioannes Morand. M. Petrus Bourdelot.

M. Claudius Perraut.
M. Carolus le Breton.

Proponebat Lutetiæ PETRVS LOMBARD, Heduenfis Diœcesis,
A. R. S. H. M. DC. LXV.